

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

УСТАЛЮЮТЬ ПИТАННЯ ДЛЯ РЕЄСТРАЦІЇ ЧУЖИНЦІВ

ВАШИНГТОН. — Генеральний соціатор Френсіс Бидел скликав до Вашингтону конференцію вищих почтових і імміграційних урядників для вироблення остаточних плянів щодо реєстрації чужинців. Ця реєстрація буде переведена між 27. серпня й 27. грудня. Захопить вона, як обчислюють коло півтора-півчверта мільона чужинців, себто ненатуралізованих громадян.

Одною з перших проблем, яку мають вирішити зібрані урядники, це вирішення квестіонаря, себто збірки питань, які мають ставити реєструючимся чужинцям. Дальшою проблемою є вирішення місць, у котрих має відбуватися реєстрація.

Квестіонар буде обіймати від 15 питань, причому чужинці до 14. року життя мали би бути звільнені від деяких питань. Декотрі урядники пропонують, щоби допитуватися чужинців за їх відношення до Америки.

Уряд імміграції остерігає перед людьми, що обіцяють зняти відтиски пальців, що є потрібне для реєстрації, за оплату. Уряд звертає увагу, що уряд не буде за це числити нічого.

Уряд звертає теж увагу на те, що за занедбання обов'язку реєстрації наложено грошеву кару до 1,000 доларів і в'язничну до пів року або обидві кари.

ПРОПОНУЮТЬ ВІЗНИЧНУ КАРУ ЗА ЗАНЕДБАННЯ ВІЙСЬКОВОГО ПОБОРУ.

ВАШИНГТОН. — Сенатський комітет для військових справ викінчив уже проект військового закону й приготував його для дебати в повній палаті на вівторок. Він сподівається, що закон буде ухвалений з кінцем цього тижня.

Військовий комітет палати послав собі викінчував працю над проектом Берка й Водсворта. Перед ним з'явилися як свідки ньюйорський посадиш Ля Гвардія й Овен Янг, президент Американської Комісії Молоді, щоби поперти закон про загальну військову службу, а соціалістичний лідер Норман Томас, щоби заявити проти неї.

Комітет палати послав постановив, щоби за занедбання обов'язку зареєструватися до військового побору наложити кару в'язниці до 5 літ й гривню в сумі 10,000 доларів.

Комітет далі зробив пропозиції щодо пенсій для вищих урядників, що мають керувати реєстрацією для військового набору.

КНУДСЕН ПРО ПОСТУП ОБОРОНИ КРАЮ.

ВАШИНГТОН. — Вільям Кнудсен, член Дорадої Ради Краєвої Оборони, подав конференції газетярів деякі важні факти про поступ оборони краю.

Заявивши, що ця поступає на кожному полі, він рівночасно остерігав край перед неоправданими сподіваннями. Він звернув увагу, що хоча край міг би продукувати 3,000 літаків у місяць, цієї продукції Америка не може сподіватися досягнути перед 1942. роком. Він сказав, що тепер продукція виносить усього 895 літаків на місяць.

Він теж остерігав перед думкою, що Америка може дати багато літаків для Англії; він каже, що Америка мусить виповнити своє власне запотребвання наперед.

З ПРЕЗИДІАЛЬНОЇ КАМПАНІЇ.

ВАШИНГТОН. — Секретар рільництва Волес, котрого Демократична Партія іменувала своїм кандидатом на уряд віцепрезидента Злучених Держав, заявив, що він незадовго зрештєгує з свого уряду, щоби посвятитися кампанії. Він каже, що він не хоче, щоби Адміністрація Поступу Рільництва („Ей-Ей“) стала політичною машиною.

Тимчасом Вилкі, кандидат Республіканської Партії на уряд президента Злучених Держав, виробляв плян кампанії за здобуття голосів у південних степах.

НІМЕЧЧИНА РОБИТЬ ЗАКУПИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

НЬО ЙОРК. — Американські експортери кажуть, що Німеччина продала в краях латинської Америки різні товари, зобов'язавшись доставити ці товари в жовтні. Сподівалася видно, що до того часу вона закінчить війну. Мовляв, не маючи вигляду на так шкоре закінчення війни, вона мусить рятувати свої американські ринки закупном проданих товарів у Злучених Державах.

ДАЛІ УДОСКОНАЛЮЮТЬ ЛЕТНИЦТВО.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — На летничім майдані коло Виллов Гров роблено проби з новим удосконаленим літаком системи автожіра. Машина потрафить підскочити на висоту 20 стіп і підноситися просто вгору й осідати просто вниз, без огляду на терен.

ГАВАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ

ГАВАНА (Куба). — Панамериканська конференція знайшлася в п'ятинню на мертвій точці, бо не могла знайти формули про загальну опіку американських держав над посілостями європейських держав в Америці, яка би вдовольняла всіх. Всяку пропозицію, яку роблено в тій справі, відкидала аргентинська делегація як невдовольнюючу.

Праця комісії для цієї справи здержувала праці всіх інших комісій.

СИЛЬНА НАЦІСТИЧНА ПРОПАГАНДА ПРОТИ АМЕРИКИ В БОЛІВІЇ

Росел Портер, кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, доносить з Ліми, Перу, що Німеччина веде проти Злучених Держав сильну пропаганду в південно-американській республіці Болівії. Пропаганда розбуджує ненависть і страх до Злучених Держав, покористовуючися спо-рами між Злученими Державами й Болівією за нафту й довги.

СЛУХИ ПРО ДАЛЬШІ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ

БЕРЛІН. — В німецьких достовірних джерелах далі кружляють вістки, що мирові переговори між Англією і Німеччиною не закінчені, а знаходяться на шляху до реалізації. Німецький уряд, як кажуть ті вістки, вислав Англії свої пропозиції, через шведського короля Густава. Ті пропозиції такі: 1) Бритійська Імперія буде далі існувати, але мусить усунути свій вплив на європейському континенті; 2) Бувші німецькі колонії в Східній Африці і Камерун мають назад повернути до Німеччини. Зате бува німецька частина полуднево-західної Африки залишиться далі при англійській Полуднево-Африканській Домінії; 3) Бельгійське Конго піде до Німеччини; 4) Німеччина гварантує Англії поміч перед „жовтою небезпекою“; 5) Норвегія залишиться провінцією Німеччини; 6) Бельгія разом з своїм королем Леопольдом піде під протекторат Німеччини; 7) Німеччина на стало задержити при собі ту частину Франції, яку вона має нині в своїх руках, крім Парижу; 8) Нідерланди підуть разом з своїми колоніями під протекторат Німеччини; 9) Італія дістане Адрійське побережжя, а також дістане вільну руку в діянні в Іспанії та Греції, однак під німецьким наглядом.

ЛОНДОН. — Офіційні англійські кола заявили, що про такі пропозиції нічого не знають.

АМЕРИКА ДОЗВОЛЯЄ РОСТІ НА ВЖИТОК КОРАБЛЯ

ВАШИНГТОН. — Американська морська комісія дозволила російському урядові зачартерувати американський нафтовий корабель для перевозу газоліну до Злучених Держав до Сибіру.

Рішення комісії викликає багато коментарів з огляду на те, що вона відмовилася дати подібний дозвіл Іспанії й Японії.

Японський амбасадор зложив візиту Соммерові Велесові, заступникові секретаря стейту. Кажуть, що візита відносилася до зарядження президента Рузвельта проти вивозу нафти й старого заліза до Злучених Держав.

ПОСЛИ БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ БОЯТЬСЯ ВЕРТАТИ ДОМІВ

БЕРЛІН. — Заняті Балтійських держав, отже Литви, Латвії й Естонії, советською Росією, викликало клопіт серед їхніх урядовців заграницею. Дотеперішні заграничні послы згаданих держав бояться вертати домів, щоб не попасти в советську тюрму. Вони воліють лишитися на чужині як емігранти. Литовський посол, Казис Скірпа, що перебував дома перед советською окупацією, втік до Берліна ще вчас. Таксамо, як звично, втік туди бувший президент Литви, Сметона.

ПРОФЕСОРСЬКА СОЛІДАРІСТЬ

НЬО ГЕТТВЕН, (Конн.). — З Англії прибувають в Америку нові втікачі. Прибули вони теж і до цього спокійного міста. Їх прийняли на втримання професори університету Ейла. Між збігцями є 97 дітей і 23 жінок професорів університету з Оксфорда в Англії. Цікаве в тому випадку те, що дітей випущено до Злучених Держав на спільне візо, як дітей утікачів. Між дітьми є 39 ніжче 6 літ життя, інші сягають 15 літ. Діти дуже гарно здисципліновані. На запит, вони відповідають, що їм не вільно сказати імя корабля, яким приплили. Такої мовчливості вимагає від них військовий закон Бритійської Імперії.

НІМЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

БЕРЛІН. — Німецькі власті категорично заперечили вістку, що вони погодилися на автономію Бретонії.

ФРАНЦУЗЬКІ ДІВЧАТА ТРАТЯТЬ ПРАЦЮ В БЮРАХ

ВІШІ. — Новий французький режим хоче усунути дівчат від бюрової праці, а наказати їм шукати заняття дома. Отже вони мають вийти замуж, бути хазяйками й виховувати діти. Досі дівчата йшли за модою. Вони виходили замуж, працювали в бюрах так як їх чоловіки й не клопоталися дітьми, бо дітей не мали. Новий лад вимагає від жінок жіночих занять головно тому, що серед кризи мужичини потратили роботу.

БУДУТЬ ЛІКУВАТИ КОКЛЮШ ВИПАРАМИ ГАЗУ

БЕРЛІН. — Довгий час медичні кола студіювали явище, що диточий кашель коклюш („вупінг коф“) устлав скоро в дітей, що мешкали в околиці газових заводів по містах. У Ліпсську заведено експериментальну стацію для дітей, навіжених коклюшом. Їх примістили в двох кімнатах, де складено мішки піску, вживаюного для фільтрування газу. Діти бавилися тим піском і скоро приходили до здоров'я.

АНГЛІО-НІМЕЦЬКА БОРОТЬБА ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ

ЛОНДОН. — Англійські звідомлення признають, що німецькі літаки завдали англійським кораблям тяжкі втрати. Ці літаки напали на групу англійських кораблів, що плили під конвоем і раз пораз бомбардували їх. Кораблів було 21. Німецькі бомби так добре влучали, що з тих кораблів вкоротці п'ять пішло на дно, а п'ять було тяжко ушкоджених. Крім літаків брали участь у нападі також німецькі малі торпедові лодки. Англійські кола признають, що тепер нема сумніву, що ці напади на англійські пристані і кораблі мають за завдання ослабити Англію економічно і недопустити до неї сирівців. Німеччина при помочи літаків б'є Англію, а Англія при помочи кораблів б'є Німеччину.

Водночас англійські звідомлення подають, що англійські літаки далі нападають хмарами на німецькі військові бази і завдають їм поважні шкоди.

ГІБРАЛЬТАР БОМБАРДОВАНИЙ.

ЛЯ ЛІНЕА (Іспанія). — Англійська морська твердиня на Сердземнім морі, Гібральтар, була знов тяжко бомбардована італійськими літаками. Від детонацій вилетіли в Ля Лінеї з вікон шиб. Бомби вбили 4 особи і кількох ранили.

РИМ. — В Римі кружляють погослоски, що вкоротці Іспанія вступить до війни по боці держав осі. Її безпосередню ціллю буде заатакування Гібральтару і відобрання його назад для Іспанії.

АНГЛІЙЦІ СХОПИЛИ РУМУНСЬКІ КОРАБЛІ.

БУКАРЕШТ. — Румунське міністерство маринки заявило, що англійські військові кораблі взяли в полон три румунські кораблі, наладованні матеріалами, що підлягають блокаді. Як відомо Англія недавно заявила, що всі європейські пристані буде блокувати. Румунські власті відгрозуються, що з черги захоплять англійські кораблі, які ще плавають по Дунаю.

В румунських офіційних колах слідне пригноблення, а то тому, що Гітлер не запросив румунських міністрів на сніданок, коли вони їздили до нього по прикази, що дали робити. Це уважають у Румунії кепським знаком. Румунська преса перестерігає своїх громадян, що треба сподіватися від держав осі вирую, від якого нема апелю.

ЛІГА НАЦІЙ УПОКОІЛАСЯ В БОЗІ.

ЖЕНЕВА. — Головний секретар Ліги Націй, француз Авеноль, повідомив ті держави, які ще формально належать до Ліги Націй, що він резигнує з свого становища, бо внаслідок біжучих подій його становище не має жадного реального оправдання. Знавці кажуть, що цею резигнацією Авеноль припечатав існування Ліги. Інші знавці кажуть, що Ліга вже давно померла, а резигнація Авеноля це останній цвях у її труні.

АНГЛІЯ ГОТУЄ ФРАНЦУЗЬКІ КОРАБЛІ.

ЛОНДОН. — Англійська адміраліція пристосовлює до воєнних завдань ті французькі військові кораблі, які вона відібрала франції. В тій цілі вишколюються вже англійські воєнки, а також готують для тої цілі французьких моряків, які згодосять свою готовість боротися з німцями, під проводом голови французького комітету, генерала де Голя, що започав боротьбу з німцями до кінця.

РОСІЯ ПІДДЕРЖУЄ КИТАЙЦІВ.

ЧУНГКІНГ. — Після того, як англійці піднапором японців згодилися замкнути шлях через Бурму, яким йшли військові матеріали для китайського уряду в Чункінг, советська місія заключила торговельний договір з китайцями і обіцяла їм доставляти військові матеріали з свого боку.

СОВЕТИ НАТИСКАЮТЬ НА ФІНЛЯНДІЮ.

ШТОКГОЛЬМ. — Совети вимусили на Фінляндії те, що тепер зможуть пересилати своє військо і військовий матеріал через фінську територію до своєї військової бази в Ганго. Побойються, що Совети будуть далі натискати на Фінляндію і тепер вони готувати знайти в Фінляндії менший опір, ніж рік тому. Заходи Советів у Фінляндії не знаходять у Німеччині жадного відгуку, так наче з боку німців Совети мали повне одобрення того, що роблять.

ФРАНЦІЯ ЗАПИТУЄ АМЕРИКУ.

ВІШІ. — Французький уряд вислав офіційний запит до уряду Злучених Держав Америки, в якому питається, що буде робити Америка, на випадок, якби якась третя європейська сила заатакувала французькі кораблі в французьких посілостях у західній гемісфері, зокрема в Мартиніці та Західній Індії? Дотепер французький уряд ще не дістав відповіді.

З ПАН-АМЕРИКАНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ НА КУБІ. У першому ряді сидять начальники делегацій Бразилії, Болівії й Аргентини.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
видачею, в котрій оголошення хоче мати своє оголошення.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ МОЖЛИВИЙ СПІЛЬНИЙ ФРОНТ?

Ініціатори панамериканської конференції в Гавані скликали міністрів закордонних справ усіх американських республік у тій цілі, щоб там виробити план однодушного військового, економічного й політичного фронту всіх цих держав проти запоягань поза-американських держав.

Які саме заміти мають деякі поза-американські держави супроти Америки, це ще не зовсім ясно. А спеціально не відомо, чи справді котрась з тих держав має на Америку колоніальні наміри, себто бажання дістати якусь землю в Америці в своє безпосереднє посідання. Одно вже є певне, що Німеччина має бажання розвинути свою торгівлю з південно-американськими республіками й усунути з тих держав конкуренцію Злучених Держав. Знаємо це зовсім авторитетного жерела, бо за заяву Вальтера Функа, німецького міністра державної господарки, перед чужинцями кореспондентами в Берліні. В цій заяві Функ жадає від Злучених Держав не менше й не більше, лише здержання від вмішування в німецьку торгівлю в краях латинської Америки.

Заява Функа приходить якраз підчас панамериканської конференції, коли там власне розглядають між іншим питання економічного відношення. Якраз у той самий час, як Функ видає свою заяву в Берліні, представник Аргентини в Гавані виступив проти проекту Злучених Держав завести збірну опіку над послідовними європейськими державами в Америці. Цим Аргентина розкрила факт, що так звана західна півкуля, чи як її називають Новий Світ, не є одноцілісною одиницею, в військовій, економічній чи політичній згоді. Є це збірка держав, які з собою не погоджуються, які мають різні форми правління, різні військові сили, різні національні походження, різні політичні думки. Як звичайно, кожна така різниця викликає упередження, зависти, навіть ненависті. Зліплювати якусь цілість при таких умовах незвичайно важко.

Що правда, існують певні спільні небезпеки, які вказують державам на потребу спільної політики. В даному випадку цею небезпекою є загроза інвазії з боку неамериканських держав. Та зависть, до військової чи господарської сили, упередження до національно чи культурно різних людей, ба навіть сама господарська конкуренція відігравали на задній план бажання спільної оборони. Декотрі держави в Америці в почутті своєї слабости супроти великої сили Злучених Держав можуть пробувати шукати заради не у всеамериканській єдності, а в трактуванні з котроюсь поза-американською державою, що хоче мати в Америці свої посілості. Це могло би виглядати на зраду Америки, однак це так виглядає лише з становища Злучених Держав, а не з становища такої держави, для котрої може не робити різниці, чи над нею буде панувати якась поза-американська держава, чи Злучені Держави.

У нормальні часи це не було би ще так зле. В критичні часи однак такий брак єдності може набирати багато шкоди, бо не бачучи можливості завести єдність добровільно, дехто може забажати завести її імперіалістичним себто насильним способом.

Йосиф Юрій Король.

ТО БУВ ЗЕМЛЯК

(1)

— Завтра зриваємо брескині! — сказав містер Кляс Нікамп, як вернувся зі свого восьми-акрового саду.

— А не могли би підіждати ще один день? — спиталася жінка несміливо. Бо вона хотіла завтра піти до міста.

— Не можна! — відповів чоловік рішучо. — Брескині мягенькі. Коли б ми спізналися лише один день, брескині перестигли би. Тоді я за них не дістав би багато. А то була би шкода, цього року дуже гарно зародило.

Нікамп і його жінка були родом із Голандії. Мали невеличку фарму в Мішигенській окрузі Отава, в славній "брескинівській смузі", недалеко містечка Голанду, коло чотирьох миль від озера Мішиген. З фарми ледви що могли вижити, зате сад їм усе приносило гарний заробок, не раз більший.

В 1904 році врода була дуже гарна. Дядько Нікамп рахував, що принесе найменше 150 доларів із акру, а може й більше.

Дядько Нікамп був дуже ошадний, а сусіди навіть уважали його скупарем. Та тим трохи робили йому кривду. Був він радше скупий, коли йшло про інших, а щедрий був для себе самого. Показалося це також у серпні 1904 року, коли брескині вже були пообридані, поскладані до кошів і кошків і приготовлені до відправи до Шікаго.

— Поїду до Шікаго, мамо, — сказав коротко жінці.

— А що там робитимеш? — спиталася здивована жінка.

— Відвідаю братанича Гакена. Він іще тому кілька літ відвідав був нас, а я і досі не був у нього з гостинюю. При тому поступлю до нашого комішонера, хочу довідатися, чому дістаємо за брескині все так мало.

— Коби лише тобі там яке

ЗАКОН ПРО РЕЕСТРАЦІЮ ЧУЖИНЦІВ

Реєстрація всіх чужинців у Злучених Державах пічється 1. вересня цього року, як заявив головний державний солітор, Френсіс Бирдлі. Чужинці прибувши на сталий побут, мають зареєструватися до кінця цього року. Хто прибув на тимчасовий побут і буде тут 1. вересня, мусить зареєструватися у вересні, якщо думає мати тут більше як 30 днів.

Закон відноситься до усіх чужинців, без різниці походження, котрі мають поверх 14 років життя. Чужинця до 14 років життя мусить зареєструвати його родич або правний опікун і від них не вимагають відтиску пальців. Однак кому мине 14 літ, то мусить особисто реєструватися і дати відтиск своїх пальців. Реєстрацію переводитимуть на кожній пошті у Злучених Державах, та інших місцях, які будуть призначені. Точні подробиці будуть проголошені як скоро Департамент Юстиції їх виробить.

Головний солітор Бирдлі завізав чужинців кооперуватися з урядом, а саме реєструватися зараз по 1. вересня. Заявляючи в промові по радіо дня 7. липня, що це охоронить чужинців шануючих закони від переслідування, він звертає увагу, що реєстрація і відтиск пальців не ставити п'ятна ані ворожого настрою до тих чужинців, що є лояльні Америці. Він говорив: "З мене брали відтиск пальців як з кожного, хто вступає до армії чи флоту підчас світової війни. Тисячі вірних громадян добровільно дають відтиск своїх пальців сьогодні у Краєвм Слідчим Бюрі. Відтиск пальців це модерний спосіб ведення рекордів ширшого загалу, коли ходять про точність. Це одиницький спосіб повної ідентичності людей."

"Закон не змінює настрою уряду Злучених Держав до негромадян. Злучені Держави трактуватимуть усіх тут перебуваючих негромадян як гостей. Реєстрація чужинців вимагає не лиш для ідентичності, але і для охорони їх власних інтересів у тяжкі часи. Нажаль, є деякі чужинці нелояльні Америці, що не хочуть жити з нами, але вживають нашої свободи слова і преси для виклику заколоту чи бунту. Таких будемо придержувати, але будемо глядіти, щоб лояльні чужинці не терпіли за горстку нелояльних."

Підписуючи той закон 29 червня, президент Рузвельт висловив подібні почування, а саме: "Більшість тутешніх чужинців це люди прибувши сюди, що вірять у принципи аме-

риканської демократії і вони варті її та мусять мати повну охорону. Було би лихом якби, в курсі цієї порядковості процедури, хтось з лояльних чужинців піддавав терпінням".

Інші приписи закону вимагають, щоб кожний чужинець, родич чи правний опікун чужинця, до п'яти днів писемно доносили властям про кожну зміну мешкання, подаючи новий адрес. Хто приїхав на тимчасовий побут, мусить повідомляти комісара про місце свого побуту що три місяці.

Хто знехтує приписи закону, той підлягає таким карам: Коли чужинець, родич або опікун занедає чи відкажеться від реєстрації і відтиску пальців, буде караний гривною не більше \$1,000, або арештом не більше шість місяців, або обома карами. Так само покарають того, хто подає фальшувану реєстрацію будь-яким способом. Такого чужинця можуть теж депортувати, якщо не мешкає тут повних п'ять літ. Коли чужинець, родич чи опікун чужинця не доне про зміну своєї адреси, буде караний гривною не більше \$100, або арештом не більше 30 днів, або обома карами. Головний прокуратор може здержати депортацію, хто нічим не прошкодився за останні п'ять літ і якщо через депортацію може терпіти його тут мешкаюча родина або родичі.

Уряд виробляє питання, на які треба буде відповісти при реєстрації. Закон каже, що записки мусять бути тайною і доступні лиш тим особам, у поважених комісарам за згодою головного прокуратора. В радіовій промові, головний солітор Бирдлі сказав на оборону чужинців таке: "Мусимо пам'ятати, що подавляюча більшість це лояльні люди. Багато роками тут живе, мають родини, причинились до зросту нашого краю і тут жили. Існують природні причини чому чужинці не стали громадянами. Вони можуть бути неграмотні або без знання англійської мови; не можуть відповісти на натуралізаційні допити, або звичайно відкладають справу. Деякі боються піти до суду навіть для зміни громадянства. Іншим тяжко зрікатись рідного краю, де виросли і до котрого відчувають свої привязаності."

Дальші подробиці процедури реєстрації і відтиску пальців проголосить Департамент Юстиції перед 1. вересня, коли програма буде викінчена. До завідування реєстрацією іменовано Е. Г. Гарсона, адвоката з Філадельфії.

Загальна Рада — ФЛІС.

ЧЕРВОНА МОСКВА ДОКІНЧУЄ ДІЛО ПЕТРА ПЕРШОГО

Колиб хто тому п'ять років був сказав, що Сталін підставим стейжками Петра Першого, то йогоб висміяли б, як маньяка, "зоологічного" націоналіста, та взагалі, людини, що мало має змислів. Бо так московська комуністична пропаганда була затямла очі й слух всім; бо так велика частина т.зв. ліберальної інтелігенції в Європі та Америці прийняла новий московський лад як щось найбільш шляхотного, що могла випродувати московська душа.

Кажуть, що Петро Перший оставив вже будучи в конвульсіях на смертельному ліжку testament, в якому вказав на прямі політичні лінії московським царям. Ніхто не знає, чи цей testament-заповіт був оригіналом чи тільки фальсифікатом. Перша його поява була подана в німецькому перекладі в 1757 р., отже 27 літ по смерті Петра Першого. Його мав відписати французький амбасадор.

Але річ не в тому, чи це був оригінальний testament чи сфабрикований, але справа в тому, що кожний московський цар старався його реалізувати. Всі вони, себто за 200 літ по Петрі Великому, не зуміли доконати того.

Зусилля секретаря комуністичної партії.

Реалізувати цей заповіт піднявся грузин Йосиф Сталін. Перед ним, як перед Петром Першим, представлялася одна проблема: захопити Балтику та Чорне море для московської торгівлі та потуги. Ціла Скандинавія включалася також в Петрів план.

Дальшою ціллю Петра Першого було опанування Босфору та Дарданелів, бо за ними, на південь, як тепер, лежать багаті Індії.

В параграфі 8. Петрового testamentу, читаємо: "Ми мусимо стало поширювати наші границі, на північ по Балтику й на південь по Чорному морі". В 9. пар. стоїть: "Ми мусимо по-сусуватися в напрямі Константинополя та Індії. Цей, що буде мати ці посілості, буде справжнім володарем світа".

"Спричинювати заколоти"...

"Маючи це на увазі — читаємо далше в testamentі, — ми мусимо спровокувати заколоти... Ми мусимо приспішити упадок Персії; якщо можливо, відновити давні торговельні зв'язки з Левантом через Сибір та прорідитися до Індії, які є шпихірем світу. Раз опинившись там, ми зможемо розпоряджати англійським золотом".

3. пар. testamentу є короткий та наскрізь модерний: "Не треба стратити найменшої нагоди, щоб не брати участі в аферах та сварках Європи, а головово в Німеччині, яка нас прямо зацікавлює".

Згідно з 4. параграфом Петрового testamentу: "Польща мусить бути поділена. Владу треба перекупити грошем та так здеморалізувати виборчі зібрання, щоб впливати на вибір короля. Ми мусимо організувати свою власну партію ("п'ята колона" — ред.), післати свої війська та знайти такий претекст, щоб вони могли остати там на стало. Якщо сусідні держави будуть протестувати, ми мусимо злагіднити їх відданням певної частини території".

Параграф 5. передбачує акцію советської дипломатії в осіні 1939 р.: "Ми мусимо забрати територію від Швеції (Фінляндія!) так, щоб вона нас перша заатакувала; тоді будемо мати причину на її сталі підбиття".

Параграф 7. є присвячений Англії: "Ми мусимо обережно держати наші торговельні союзи з Англією, бо вона найбільше потребує наших продуктів для своєї флоту, й в тому самому часі може бути дуже потрібною в розвитку нашої власної флоту. Ми мусимо вивозити дерево та другі продукти в заміну за її золото".

Параграф 13. передбачує, що має статися на випадок загальної війни: "Якщо Швеція буде нашою, Персія знищена, Польща підбита, а Туреччина упокорена, коли наші армії будуть об'єднані, а Балтика та Чорне море в посіданні нашої флоту; тоді ми зможемо почати секретні увертюри скорше у Версаю, а відтак у Відні, в справі поділу з ними панування над світом."

"Якщо наші пропозиції будуть прийняті, а так мусить бути, бо з ними так мусимо зручно співпрацювати, тоді зужиемо одного партнера для знищення другого. Доконавши того, Росія буде тоді в посіданні не тільки цілого сходу, але найкращої частини Європи".

"Росія повинна загартати Францію..."

Говорячи про наступ московської флоту з Архангельська та з Чорного моря, цар-деспот так продовжує в завішанні: "Опановуючи Середземне море та Атлантику, наші війська переїдуть Францію з одної сторони, коли тимчасом Німеччина буде побіжена другими (з півночі).

правда? — Кляс Нікамп із Голанду в Мішигені, — представився фармер.

— В тій околиці вдаються гарні брескині, — сказав незнакомий.

(Кінець буде).

СТАЄ НА СУД.

Едвард Деляді, бувшиий прем'єр Франції, має стати на суд за свою поведінку в війні з Німеччиною. Йому закидують, що він довів край до військової катастрофи.

Якщо ці держави будуть в наших руках, решта Європи легко впаде без боротьби в наше ярмо".

Найбільшою журбою Петра була московська армія. Про неї він писав: "Вона все має бути на військовій стопі, а жовніри повинні бути войовничі та в добрих умовах".

Загала цивілізації.

Нема найменшого сумніву, що Сталін виконує тепер заповіт Петра Першого. Використовуючи європейську війну, той смертельний змаг між Англією та Німеччиною, московська гієна крок за кроком посувається на північ, захід і південь. І коли Німеччина й Англія ляжуть обі знищені модерною війною, на руїнах Європи завне тоді московський хижак, й шойно тоді буде кінець європейській цивілізації та культурі.

БОЛЬШЕВИЗАЦІЯ І МОСКОВЩЕННЯ БАСАРАБІ І ПІВНІЧНОЇ БУКОВИНИ

"Ізвестія" з 3. липня подають перші описи окупації цих земель червоною армією та світліни різних зборів та демонстрацій з цієї нагоди, між іншим і світліну таких зборів на головній площі в Чернівцях, де якийсь панок в большевицькій кашкеті та в високих чоботах вихвалює перед досить ріденьким натовпом міського шумовиння та кількох селян зігнаних з близьких околиць добродійства советського ладу.

На другий світліни досить нечисленна демонстрація з кількома прапорами та портретом Сталіна.

Дописи кореспондентів з Чернівців та деяких місцевостей Басарабі змальовують шабляново й досить неприємно "радісне захоплення населення", з яким воно зустрічало відділи червоної армії. Як в балтійських державах так і тут тіж самі жінки, що витяють з "полевими квітами" червоноармійців, тіж самі селяни побіч шляху, що заповнюються "непереможним" виглядом советських повзів і цілої червоної армії, тіж самі старі люди, які виявляють своє захоплення тим, що дожили до визволення з ярма румунського уряду кнапталістів і ділчів, та питають, чи у них буде також так добре як в СССР.

Це "захоплення" населення большевиками поспішають справді підтримати, переданням до ужитку праціного населення" маєтків пограбованих у великій земельної власности. В більшості місцевостей поутворювано вже місцеві "совети". Значна частина населення, а навіть селяне, тікають в панічній, а поза тим дуже добре зрозумілим, страхі перед добре відомими "добродійствами" советського ладу поза Прут вліб Румунії.

Про долю української інтелігенції та визначніших громадських діячів тим часом нічого невідомо. Треба припускати, що майже всі вони врятувалися вчасно перед московською навалюю. Принаймні нікого з них "Ізвестія" тим часом не згадують. Українських інтелігентів, охочих співпрацювати з москвинями на Буковині та в Басарабі, очевидно не знайшлося; досвід Галичини їм очевидно вистарчив. Зрештою для демагогії з українсько "культурою" большевики мабуть вже часу досить не мають. До тогож Буковина є властиво додатком до Басарабі російської традиції і "культури", якої советська преса старанно підкреслює. При допомозі місцевого захожного населення поспішає московська влада вибудувати тут, на південній кордоні України, фортецю справжнього московського духу. З Басарабі та Молдавської Автономної республіки буде сотворено мабуть тринадцяту Союзу Республіку. — К. В.

3 ДНЯ

ВОЄВНИЧІСТЬ АНГЛІЙ.

Здавалось, що Англія, опинившись самою в обличчі держав осі, повинна похитом прийняти пропозицію Гітлера і заморитись. Гітлер так гарно і приманливо говорив на адресу Англії. Він казав, що ніколи в житті собі того не бажав, аби нищити Англію. Навпаки, він все шанував Англію і хотів з нею жити в згоді. І тепер на думку, що прийдесть йому розторожити Англію, йому робиться сумно. Отже нашо Англії воювати? Чому не погодитись? Він нічого не від Англії не домагається. Навіть не робив натяку на колонії. Миру, тільки миру, хотів Гітлер від англійців і простягнув руку до згоди.

Водночас він погрожував, що коли Англія цю пропозицію відкине, але з нею буде. Він не лишить каменя на камені. Все знищить до тла.

БУДЬ ТУТ ЧЕСНИЙ.

„І будь тут чесний. Що за торг би був чудесний, а та дич бе по зубам“, скаржився вовк (з „Лиса Микити“) на кобилу, що замість продати лоша, тріснула йому між очі. Подібно мусів почуватись Гітлер, коли міністер Галіфакс, замість прийняти пропозицію, сказав, що Англія буде боротись до кінця.

Чому в обличчі цієї справді великої небезпеки Англія рішилась далі боротись? На це в газетах подають різні пояснення. Одні кажуть, що Англія почувається дуже сильною і думає, що виграти для неї війна не є вже такою неможливою річчю. Інші приписують дуже шляхотні мотиви, мовляв, вона не хотіла годитись з німцями коштом малих, поневодених німцями держав, як Норвегії, Голандії і Бельгії, а також коштом Франції. Ще інші кажуть, що вона не хоче годитись з Гітлером тому, бо не вірить його мирним пропозиціям. Гітлер, коли треба, вміє солодко говорити. Хіба не говорив він солодко перед першим розбором Чехословаччини і не казав, що коли дістане судетських німців, нічого більше від нікого не захоче? Говорив і присягався, а кілька місяців пізніше він захопив цілу Чехію і Словаччину. Він те саме планує зробити з Англією, кажуть деякі люди. Англіїцї волять з ним боротись до кінця тепер, а не опісля, коли вони розпустають армію і здемобілізують себе.

ЩОСЬ У ТІМ ПРАВДИВЕ.

Здається, що найбільше правди має в собі третя думка, описана перша, а найменше друга. Англія не хоче годитись з Гітлером, бо йому не вірять. Також вона думає, що всетаки вона має певні шанси виграти. Може ті шанси і малі, але вони є. Колиж вона замориться з Гітлером тепер, то вона всеодно буде на ласці в Гітлера і він кожної хвили буде міг її роздавити.

Англія має довіря до своєї мілітарної сили. Вона тепер обернулася у сильну твердиню. Її міста, пристані, села, густо натицяні протилетунськими гарматами. Її береги укріплені цементовими сховками і мов частоколом обсажені тяжкими гарматами. Її прибережні води засіяні мінами. Крім того по тих водах хмарами перепливають англійські військові кораблі, яких дотепер війна знищила мало.

І ЩО З ТОГО?

Але що з того, що Англія так знаменито приготована до оборони? Припустім, що вона зуміє відбити німецькі наступальні сили. Чи зможе вона з черги сама наступати на Німеччину? А коли не, може, то

як вона може сподіватись перемоги? Кожному відомо, (це ствердив офіційно сам прем'єр Чорчїл), що самою обороною війни виграти не можна. В війні треба наступати, щоб розбити ворога. Чорчїл обіцяв що прийде час, що Англія буде наступати. Але як саме, він не сказав?

ТОТАЛЬНА ВІЙНА.

Нинішня війна є тотальна. Себто, в ній беруть участь не лиш войки, але ціле населення; робітники, фермери, бизнесмени, вчені, всі класи суспільності. Всі ті класи мусять точно і вірно виконати те завдання, яке накладає на них нація.

Це значить, що щоб досягнути найвищий рівень боевої сили нації, кожний громадянин мусить бути дисциплінований і лояльний до своєї влади, не менше від войка на фронті. Це далі значить, що поламавання дисципліни поза фронтом і всякий вияв нелояльності до влади є рівнозначні дезерції на фронті і втечі перед ворогом. В останнім висновку це значить, що в тотальній війні можна рахувати виключно на своїх власних громадян, напоених одним спільним патріотичним духом і любов'ю до одної нації.

ДАЛЬШІ ДЕДУКЦІЇ.

Розумуючи в той спосіб, англійці приходять до висновку, що Гітлер в своїй тотальній війні може найвище рахувати на повну лояльність своїх власних людей, себто німців. Він не лиш, що не може рахувати на лояльність підбитих народів, але мусить считатись з тим, що ті народи в середині будуть йому шкодити. Вони будуть шкідити по фабриках, по копальнях, по залізницях й інших комунікаціях, по хліборобських заведеннях. Він не лиш не матиме з них користі, але муситиме держати біля них багатих своїх власних людей, аби їх неутралізувати. Це значить, що головний тягар тотальної війни таки звалиться на німецький народ, на німецького войка, німецького робітника, селянина, підприємця і т. д. На далеку мету німецький народ висилатися, думають англійці. Так як висилиться він в часі минулої війни.

ПРОДОВЖЕННЯ ВІЙНИ.

Тому англійці хотілиб продовжити цю війну якнайдовше. Чим довше вона триватиме, тим більше шансів є на вигру, думають вони.

Англіїцї самі теж томляться. Але вони рахують не лиш на свою працю, але й на працю 130 мільйонів американської нації, яка помагає їм у їх зусиллі. Також рахують, як це було вже згадано, на бойкот, получений з саботажом, тих народів, що тепер знайшлись під пануванням німців. В тій цілі англійці визнають тепер різні чужі уряди і комітети, та посилають на Францію літаки з пропагандними летючками.

Є багато даних думати, що війна дійсно потягне довго. Такої довгої війни бажає собі також Сталін, але з інших причин: він хоче, щоб західні держави мордували себе до цілковитого перетомлення, а тоді на їх руїнах він запровадить свої комуністичні „уряди“.

Насміваються з Ніколи Теслі, що він недавно проголосив, що готов відкрити урядіві Злучених Держав тайну „луча смерті“, який стопить літакові мотори на віддалі 250 миль. Однак забувають, що д-р Тесла це той, що одержав Нобеліву нагороду в фізиці та є одним з найбільших електричних винахідників теперішньої хвили. Тому його не можна зачислити до ексцентриків, що засипують уряди „винаходами“ в часі війни.

КАНДИДАТИ РЕПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ В КАРИКАТУРІ.

НЕВДЯЧНІСТЬ ДЛЯ ПРИБРАНОГО КРАЮ

Газети зареєстрували відвезення до федеральної в'язниці в Луїсбургу в Пенсильнії, Мозеса Л. Анеберга, котрого федеральний суд у Шікаго за судив на три роки в'язниці за податкові обманства. Федеральний прокуратор закинув Анебергові, що він літама цілими обманював федеральний скарб фальшивими податковими вказанами або й зазедбанням відсилати вкази до податкових властей. Ці обманства дійшли до таких розмірів, що навіть не можна було устійнити суми. Лише за р. 1936 затаїв Анеберг податків на суму 1,217,296 дол. До цього він признався у часі розправи і тому суддя видав дуже лагідний присуд, бо дав йому лише 3 літа в'язничної кар'єри. Він має 63 роки життя і, як буде добре справуватись, може вийти на пароліще уже по році кар'єри. Крім тієї суми, до котрої Анеберг признався, ще завинив федеральному скарбові різних податків і кар на суму яких десять мільйонів дол. Дорогою загоди він зобов'язався заплатити разом вісім мільйонів доларів.

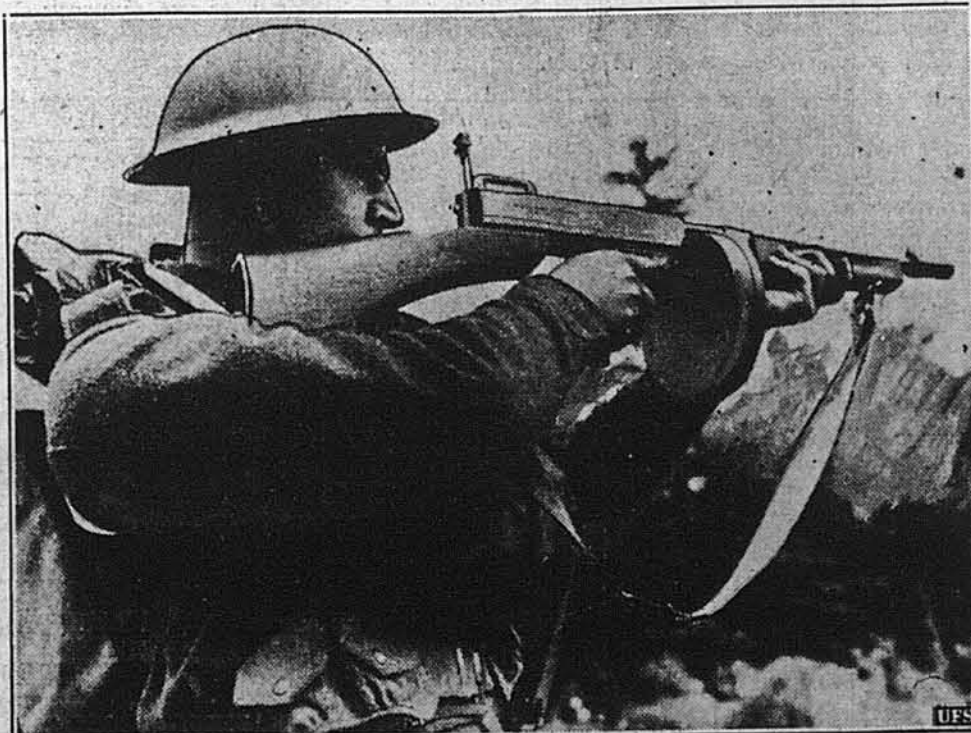
Часописі подають згідну оцінку, що є це найбільший обманець податковий у Злучених Державах, який досі колинебудь існував. Анеберг контролює корпорацію, якої маєток обчислюється на 12,000,000 дол. На нього звернули увагу вже давно, але не могли його приловити, бо він контролював гентстерські організації в різних містах, головню вплив на різних міських та федеральних урядовців і тому обманства тягнулися літама.

Хтож то є той Анеберг і звідки він прийшов до такого маєтку, а ще дивніше, до такої сили? — Це власне зразок, як в Америці може дійти до багатства спритний чоловік, без огляду на походження. Анеберг прибув до Америки малим хлопцем разом із своїм батьком-імігрантом з Східної Пруссії. Його батько почав збирати речі, викинені „на смітник“, і почав „похатну тор-

говлю. Оце „педлерство“ і „джонк“ дали йому підставу існування. Малий Мов продав газети на вулицях Шікаго й помагав батькові. Хлопець був справжнім безсовним талантом. Почав і сам видавати газетку з виказом виграних ставок на кінські перегони. Газета виходила в Філадельфії і почала поширюватися насамперед в підземеллі, як от ще й тепер існує незаконна лотерія по великих містах. Передплатники газети стали рівночасно грати „в коні“ і при її допомозі Мозес зорганізував різні „рекітські“ підприємства, які приносили йому мільйони. Гроші дають чоловікові силу. Таксамо й Анеберг користи з неї. Не вдовольняючись одними мільйонами, а пустився ще на обман. Він мав уділи в різних видавництвах, головню спортивних, продав доми й парцелі, організував заклади й ставки на перегони. При таких операціях повно нагоди до обманства. І він користав з нагоди. Край, який дав захист бідному батькові перед переслідуванням і синкові нагоду до життя й маєтку, став предметом його махінацій і визиску. Він не почувався до вдячності супроти прибраної батьківщини, протинно, він їй відплачувався найгірше.

Вестбрук Пеглер, що розсліджує кримінальні вчинки в різних робітничих організаціях, звернув увагу і на Анеберга. І так короткими, заввагами схаактеризував його затії:

„Ніякий бігот, що проповідує ворожнечу до краю з вуличних скриньок; ніякий промовець проти американської системи, ні навіть самий Фріц Кун із своїм Бундом не міг бути більшим ворогом для жидівської раси в Америці, як Мозес Анеберг. Він міг стати взірцевим прикладом приличності і вдячності для Америки, але якраз того всього йому недостає“.

АНГЛІЙСЬКИЙ ЖОВНІР, ПРОШУЄ АМЕРИКАНСЬКИЙ КРІС.

АРЕШТУВАННЯ ВИЗНАЧНИХ КОМУНІСТІВ У ВІННІПЕГУ

У суботу, 6. липня, між 5. а 6. годину рано федеральна кінна поліція в Вінніпегу, на приказ з Отави, зробила наскок на помешкання визначних комуністів і їх арештувала та відставила до в'язниці в Гедінглі, під Вінніпегом.

Передовсім було арештовано цілий штаб комуністичного щоденника „Народна Газета“, а то начальника редактора Матвія Шатувського та співредакторів Лисея і Стефаницького та Антона і Андрія Білецьких; цей останній був теж шкільним радним. Арештовано теж бувшого міського радного Н. Колісника, Прокупчука, Дубна а також Віра (Вивюрського), редактора замкненого часопису в англійській мові „Мід-Вест Клеріон“, Мічі Шаго, провідника безробітних до Отави в 1935 р., а також Біла Роса та ще інших. Комуністичний посол до манітобської легіслятури Джеймс Литерик десь утік і сховався, а управитель комуністичної преси Іван Навізівський, арештований тому 3 тижні, разом з міським радним Яковом Пеннером, старається безуспішно через свого адвоката вийти з в'язниці на волю на підставі „габеас корпус“. Внаслідок арештування цілого штабу комуністичного органу „Народна Газета“, цей часопис перестав виходити. Крім арештувань поліція забрала книжки, листи, папери і різні документи з комуністичних канцелярій, а головню Запомогового Робітничого Товариства в Робітничім Домі. Поліція твердить, що це товариство оставало під контролю комуністичної партії і було головним колектором грошей по Канаді на комуністичні цілі. Також зробила федеральна поліція наскок на комуністичну молочарню, що зовіється „Народна Кооператива“, де мали заняття самі комуністи. Арештовані комуністи, як говорять, мають бути відставлені до таборів для інтернованих на цілий протяг тривання війни. Кажуть також що по війні мали би бути відставлені до країв, з котрих прибули до Канади, по ув'язненню їх горожанських паперів. Поліція, як кажуть, одержавши рекорди Робітничого Запомогового Товариства, буде переводити слідство, щоб охоронити гроші тих, що не знали дійсних цілей цієї запомогової організації. Разом з комуністами арештовано також провідників релігійної організації „Свідки Єгови“, яку недавно проголошено не легальною організацією. Ця організація з релігійного огляду осуджує війну. Майно комуністичних організацій як і „Свідків Єгови“ є тепер в руках урядового сторожа ворожого майна Вестерн Тросте.

ВЕНДЕЛ ВІЛКІ

республіканський кандидат запізнається з фермерською справою.

ЗАБЕЗПЕКА ПЕРЕД СМЕРТЮ ВІД ГРОМУ

Літо. Грозовиці на деннім порядку. Кожного дня читаємо про смерть від громового удару. Треба пригадати собі старі способи рятунку або забезпечки перед смертю від грому.

Громи б'ють у високі дерева на полі. Не шукаймо захисту під деревами. Радше стіймо на полі, де захопила грозовиця. Коли докруги тебе б'ють громи, сядь, а навіть поможися на землі. Хоч не вигідно це, та хосенно. Коли маєш у руці якусь залізо, відкинь його. Воно притягає грим. Головно залізні друкки небезпечні. Коли ти в хаті, тікай від машини до шиття в часі бурі.

Але не страхайся грому, як гремить. Коли ти обережний, нема чого боятись. Рідкі є випадки удару грому без причини. У хаті сповняй звичайну роботу, але не йди до ванни, до „синку“, не купаєшся під тушем. Там метал, залізо. Таксамо не грай на п'яні, ані не стій побіч нього. Повно металевих струн вони електризують.

Професор Олександр МекАді, метеорологіст Гарвардського університету, склав такі загальні засади на охорону перед громом:

1. Коли темно, а ти на дворі, пробуй сховатися в хату, може в печеру.
2. Не стій під деревом, як це вже загально віснє.
3. Не стій у дверях хати, шопи, стодоли, ані при комині, де може бути продув.

4. Не зближайся до парових стовпів, до залізних колів у плотах, до металевих лив, на яких розвішують білля. Не прив'язуй худоби до плотів з заліза.
5. Коли буря захопить тебе в авті, не стій на горбі ані під деревом.
6. Коли лискавка знищить електричну злучку („фюз“) у трамваї, не тікай. Сиди спокійно, поки не перейде. Малий вибух електрики не шкодить.

Коли лискавка появиться, а за нею вдарє грим, те не можеш знати, звідки це йде. Не конечно згори відлі. Часом здолю до гори, деколи поземо, по верхній летить грим. Часом іде кругом, згори на землю і з землі в хмари. Це триває одну секунду, отже не можна голим оком схопити, що це є. Тому то

також бувають дуже прихматові та химерні удари грому.

ЗАСУШЕНА КРОВ — НОВИЙ ВОЄННИЙ ПРОМИСЛ

З вибухом війни англійське міністерство здоров'я розпочало проби над новим відкриттям, а це над засушуванням крові для вжитку ранених жовнів у шпиталях. Тепер уже прилюдно оголошено, що проби дали добрий вислід. Кров засушують у порошок і переховують в капсулах в різних медичних осередках й шпиталях. Цю кров називають засохлою плязмою. Коли до неї додати води, вона відживає наново і її можна вживати для перелиття в жили раненої людини.

Досі, коли хто жертвував своєю кров'ю для переводу в жили хворої людини, знав, що його кров може бути доброю лише на три тижні. Тепер винайдено спосіб, як усунути червоні тільця крові, а білий плин перемінити на молочнобілий порошок. Його можна переховувати в безконечність. Цей винахід незвичайно важний при операціях, бо лікар не мусить ждати, аж хтось зміжосердиться і дасть свою свіжу кров для пацієнта, але має готову спорошковану кров кожної хвилини.

Американський Червоний Хрест у Вашингтоні розпочав уже організацію цілого корпусу людей, що готові дати свою кров для воєнних цілей. Головні американські лікарі відбувають уже конференції, якби перевести таку організацію. Треба наперед поробити відповідні підготовні кроки, щоб не змарнувати цінного „воєнного матеріялу“.

Наперед треба придумати відповідні підготовні начиння та кімнати, даліше заголосити прилюдно за добровольцями для дарунку крові й придумати спосіб її розсилки до шпиталів та медичних осередків. Чотири останні роки відділи Червоного Хреста доставляли „цілу кров“ від добровольців до шпиталів для вжитку цивільних осіб. Тепер, коли вже відкрили, як порожувати кров у плязму, діяльність Червоного Хреста в цій ділянці може бути поширена і можна буде доставати постійно засоби крові для рятунку жовнів. Червоний Хрест може буде збирати кров в Америці й висилати її літаками в Європу для перелиття хворим. Але є й другий плян, а це приготувати цілий штаб знавців, як консервувати кров і вислати її до Англії. Там можна знайти крові доволі і не треба її пересилати з Америки.

Красавиця Елейн Кенеді, що збирається до конкурсу краси, з нагоди відкриття мосту в Нарагенсет Бей, в Ровд Айленді, оглядає гармату на Форті Ветерил.

Микола Вільшаницький.

ЩО ТАКЕ ФІЛЬСОФІЯ

„Філософія“ слово грецьке — значить по нашому — „любов мудрости“. Кажуть, що вжив цього слова вперше грецький мудрець Сократ (470—399 до Хр.), який не величався тим, що вже мудрість має, але казав, що — мудрости і правди тільки шукає. Слово філософувати означає: змагати до знання, шукати знання без ніяких користей, — отже філософ це була спершу людина, що любила мудрість і змагала до неї, а філософія це була жадоба мудрости та знання. Завдання її — витворювати погляд на світ та на життя.

Початком кожної філософії, як на це вже вказували у старовині грецькі філософи Платон (427—347 до Хр.) та Арістотель (384—322 до Хр.), є здивування. Перед кожним новим явищем, якого відразу не розуміємо, ми стаємо й дивуємося. Дивуємося перед усім тому, що воно нове й нам чуже. Але надходить хвилинка, коли світогляд, який ми собі засвоїли, мимохіть, чи під впливом традиції, (передання від батьків), чи під впливом усяких поваг, учителів, приятелів, уже нас не може задовольнити. Тоді ми знову дивуємося тому, що досі було — що денне та відоме. Отже таке дивування супроти того, що було буденне та відоме від віків, і є початком філософії.

Чим багатіше розвивається наш образ світу через наукові дослідження, тим більше ми дивуємося. Давні загадки про відношення духа та матерії, про можливість межі й цілі пізнання, питання про моральне призначення людини, про суть мистецтва та його значіння для нашої культури — все це домагається конче від-

повіді. А далі — устрій збірного життя людей відношення одиниці до громади, до загалу, відношення політики й моралі, міжнародні відносини народів, погляди цілого людства у відношенні до держави й народу — все це викликає в нас глибоке філософічне дивування й силує нас над усім цим думати та роздумувати.

Філософія — стара, як саме людство. У Сократа філософія це було змагання до мудрости, в його учня Платона філософія це — наука про чисті поняття („ідеї“, думки), а в Арістотеля, третього великого старовинного філософа, філософія це те саме, що наука! Та вже Арістотель відокремив був тав „першу філософію“, що займалася самим „буттям як таким“ та шукала „перших основ та причин“.

Пізніші християнські філософи означували філософію так, як греки, з деякими додатками. І так, св. Іван Дамаскин пояснював, що філософія це — любов мудрости й додавав, що правдива мудрість це — Бог, отже любов Бога це правдива філософія; філософія це — наслідування Бога, до Бога наближає людину тільки знання, мудрість, праведність і святість.

В середньовіччі головною наукою була теологія (наука про Бога), до якої спливали всі науки. А тодішня філософія тільки впорядковувала та доказувала релігійні правди, тимто її опісля й називали „наймичкою теології“.

Пізніше, в новітніх віках, на філософію мала великий вплив математика (наука про величини, їх властивості й форми). Філософи старалися

тоді здобути такий світогляд, що його основи були б такі певні та такі очевидні, як математичні правди. І так, нідерландський філософ Барух Спіноза (1632—1677) старався „геометричною метою“ (способом) збудувати філософічну систему (улад). Німецький філософ Іммануель Кант (1724—1804) шукав у людському умі основ математичного природознавства. Його критична система мала раз на все устійнити межі людського пізнання. І в системі Канта були зародні такої філософії, що не держалась ніякого досвіду. Така філософія, що не держалась ніякого досвіду, розвинулась пізніше — в німецького філософа Георга Вільгельма Фрідріха Гегеля (1770—1831) особливо. Тоді було всією філософією у голову, що вони, без огляду на досвід, можуть рішати про правду й неправду. Тоді то філософія навіть у природознавстві хотіла мати останнє слово. Траплялося навіть таке, що відкидали докладно помічені та доведені речі, коли лише вони не підходили під абстракцію (відорвані, уявні міркування) філософів.

Та наука довела, що речі, явища та закони мають свою стійність без огляду на міркування філософів. Ще більше: саме ті речі, явища та закони є основою, на якій філософія може будувати свій світогляд.

Науки, що описують явища у природі і в людській свідомості та спираються на досвід та доказ, перемогли зовсім таку філософію. Всі науки позароджувалися із практичних потреб. Біда навчила лю-

УВАГА! ГРОМАДЯНЕ І ГРОМАДЯНКИ! УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЕ СТЕЯТУ НЮ ЙОРК І НЮ ДЖЕРЗИ!

ЗАХОДОМ ОКУРЖНИХ УПРАВ О.Д.В.У. НЮ ЙОРСЬКОЇ ОКРУГИ І НЮ ДЖЕРЗИ ТА УКРАЇНЬСЬКОЇ СТЕЯТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СТЕЯТУ НЮ ДЖЕРЗИ

— ВЛАШТОВУЄТЬСЯ —

UKRAINIAN NATIONAL FESTIVAL

SINGERS PARK, SPRINGFIELD, N. J.

SUNDAY, AUGUST 18, 1940

ПОЧАТОК В ГОД. 10. РАНО.

ВСТУП 35 ц. ДЛЯ ДІТЕЙ ВІЛЬНИЙ.

ПРОГРАМА ЗДВИГУ:

1.—Архїерейська Служба Божя: Пресвященний Єпископ І. Бучко, що недавно прибув з Рідних Земель, в асисті доколичного духовенства відправить Архїерейську Службу Божу. 2.—По полудні в Здвигу виступлять: Визначні провідники з промовами. 3.—Хор „Думка“ з Ню Йорку під проводом п. Ю. Кириченка. 4.—Ритмічні руханкові вправи: українсько-американської молоді ОДВУ з Ню Йорку, Джерзи Сіті, Ню Бронсвик й українські танцюристи з Елізабет, Н. Дж.

Шановні Громадяни! Визнаємо всіх прибути в цей величавий Український Національний Здвиг! Це наш обов'язок помагати, організувати та спільно творити одну нашу організовану силу для помочі-визволення поволенної України! УВАГА! Подається до відома всім тим, що купили квитки на 11. серпня до Лінден, Н. Дж., виміняти їх у своїх продавців, бо Здвиг відбудеться в парку, а не згаданим.

175, 84

ОТСИМ ПРОСИТЬСЯ ВСІХ БОНДОВЦІВ УКРАЇНЬСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В НЮАРКУ, Н. ДЖ., ПРИЙТИ НА

СПЕЦІАЛЬНІ ЗБОРИ

В СЕРЕДУ, 31. ЛИПНЯ (JULY 31, 1940)

В 8:30 ВВЕЧЕР ПІД ЧИСЛОМ 88 WEST ST., NEWARK, N. J. Є дуже важкі справи до вирішення. Таксамо запрошений уряд і дирекція Українського Біндинг Лови на спільну нараду. Проситься прийти на час. ЗА УРЯД: Ілля Кміт, предс.; Дмитро Карач, секр.

нулі і, мабуть, уже ніколи не вернутись. Тепер філософія далеко скромніша, — вона пояснює тепер зміст знання та життя й дає тільки нові спонуки нашій волі. І хоч окремішні науки й покепкують собі з філософічної спекуляції*, хоч ніяка філософічна система не вдовольняє нас довгий час, людина філософує і все буде філософувати — і філософія не переживеться ніколи.

І тепер, у наших часах, у часах буйного розвитку науки й техніки, знаменитий англійський математик, Бертрант Расел з великим хистом та з успіхом філософує про всякі речі — про щастя, про суспільний устрій, про виховання, про подружжя й мораль — і згадає у своїх глибоких творах про повенелення українського народу, — це треба з вдячністю пригадати. — Безперечно Бертрант Расел це один з найбільших сучасних філософів.

Якжеж філософи означають тепер філософію? За німецьким філософом Вільгельмом Вундтом (18—1920) філософія, це — загальна наука, що лучить пізнання подібних наук у вільну від суперечностей систему, — що збирає до купи наші пізнання та творить із них погляд на світ та на життя. А інший німецький філософ, Вільгельм Ерузалем (1854—1923), каже, що філософія це праця нашої думки, вона лучить щоденні досвіди й висліди наук у вільний від суперечностей та гармонійний, узгіднений світогляд, який задовольняє потреби нашого розуму та вимоги нашого чуття.

Отже всяка філософія це — теорія, наука світогляду.

*) Спекуляція, латинське слово — бажання пізнати речі явища без огляду на їх практичність.

Філософію ділять тепер звичайно на теорію та критику пізнання — досліджує джерело, метафізику — займається дослідом буття, матерії, духа, етику — науку про моральні цінності, та естетику науку про відчуження краси та значіння мистецтва.

ЦСАРЕВА ЗИТА ПОСЕЛИТЬСЯ В ОТАВІ

ОТАВА, (Канада). — Прибувши перед кількома днями до Ню Йорку бувши австрійська цсарева Зита й її діти мабуть осядуть в Отаві. Тут уже є Юліана, донька голяндської королеви Вільгельміни. Вона купила собі дім і 10 моргів городу. До її товариства прийде ще Зита. Вона теж хоче купити дім, як упевнюють торговці реальностями.

ВЗОРИ

КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ Д. М. С. І СТЕМПЛЬОВА НІ РІЧІ.

UKRAINIAN BAZAAR,

170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подружжого свідомості.

Гемороїди й жилаки лікуються без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST. NEW YORK CITY. Room 14.

GRamercy 7-7697

Офісові години: 10—8; неділя 11—2

Жінка-доктор до обслуговування. Ч. & Флороскоп. — Екзамінація \$2.00

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНЬСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

TEL. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

КУХОННЕ НАЧИННЯ НА ЛІТАКИ.

Англійський уряд потребує алюмінію на будову літаків. Отже англійські газдині дають урядові кухонне начиння. На світліні: урядничка переглядає пожертвоване начиння.

ТАРЗАН, ч. 64. У незнаний світ.

DOWN TO THE SEA THE SMALL BOAT DROPPED. "PULL AWAY," SCUPPER COMMANDED.

Малу лодку спущено на водні філі. „Вію звідси!“ — закомандував провідник.

SLOWLY THE CRAFT MADE ITS WAY TOWARD THE WILD DISTANT SHORE, TO WHAT FATE SHE WAS HEADED, JANE KNEW NOT.

Поволі лодка прямувала до дикого незнамого побережжя. Яка доля її чекала цього Джейн не знала.

NOR DID SHE CARE, FOR NOW SHE BELIEVED THAT TARZAN WAS LOST TO HER FOREVER.

Але й не дбала про те. Бож вона тепер була переконана, що Тарзан був страчений для неї раз на все.

SO, WHILE TARZAN'S SIGHTLESS EYES STARED OUT TO SEA, HIS BELOVED JANE WAS MOVING BEYOND HIS POWER TO HELP HER.

І так, коли осліплений Тарзан натужував свої очі на море, його улюблена Джейн відпливала в простори, в яких він не міг їй нічого помогти.

ПЕРШИЙ УКРАЇНЬСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI Український ПОГРЕБНИК Цілий похорон навіть за \$150 433 State St., PERTH AMBOY, N.J. Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНЬСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без рікниці як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонується до нас. Обслуговування широкі й чесні. — Office:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНЬСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребом по ціні так низькій як \$150.

Обслуговування найкраще.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНЬСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL

707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 ST.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання про цілитель шляхетський в ку-

льській Імперії з часів, коли історична Польща правила У-

країною, а турки правили на-

близько на неї на грабиди.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.

„СВОБОДА“

81-83 GRAND STREET,

P. O. BOX 348

JERSEY CITY, N. J.